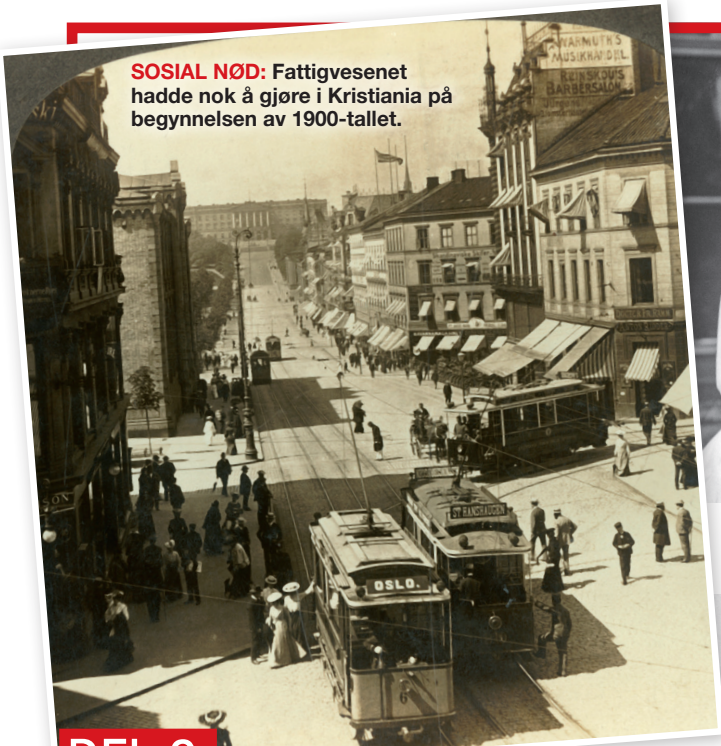

SOSIAL NØD: Fattigvesenet hadde nok å gjøre i Kristiania på begynnelsen av 1900-tallet.

PLEIEMOR: Det var dette de håpet på, de fattige familiene og enslige mødre som måtte sette bort barna sine; omsorgsfull pleie. Virkeligheten kunne være en helt annen.

DEL 2:

Englemakerskene i

Da hjemmene ble ransaket, ble den grufulle hemmeligheten avslørt. Virksomheten til «Englemakerskene» førte til den største barnedrapssaken i norsk historie. **Her fortsetter historien fra forrige ukes Allers.**

TEKST: LINN MERETE ROGNØ FOTO: NTB SCANPIX

150 KRONER PER barn tilsvarte nesten en årslønn for en løsarbeider, og når disse kvinnene tok til seg 20 barn på ett år, ble det 3000 kroner. Det var en svært anelig sum i 1900, forklarer forfatter og historiker ved Oslo byarkiv, Aina Basso.

Anna Mathea Johansen, Martha Kristine Andresen og Pauline Olsen kjente hverandre fra før og samarbeidet om geskjeften. Til sammen tok de til seg over 20 spedbarn.

Før de tok livet av barna, brukte englemakerskene flere metoder for å få barna til å slutte å gråte. Tunge puter ble lagt over ansiktet på barna, ofte

så lenge at noen av dem ble kvalt. Ett av barna ble druknet.

Blant annet ga Anna Mathea babyene skummet melk, for at de skulle få magesyke og dø. Hun ga også barna kaffe og bayersk øl, og oppfordret Pauline til å gjøre det samme, siden det ville fremskynde døden. Barna fikk ikke mat til bestemte tider, men bare når de skrek.

De døde barna var derfor utmagrede, og bar preg av at Anna Mathea bare skiftet på dem to ganger om dagen.

– Jeg vil tro at fattigdom og nød var grunnen til at kvinnene gjorde dette, sier Basso.

ANNA MATHEA TOK til seg 19 pleiebarn i løpet av ett år. Av disse døde 16 hjemme hos henne, mens ett ble drept hos Pauline, og puttet i en vadsekk. Barnet lå fremdeles i vadsekken i Paulines leilighet da hun ble arrestert tre måneder senere.

Ett av de barna som overlevde, var fire år gammelt og hadde vært hos Anna Mathea i mellom to til fire måneder. Barnet var helt avmagret.

Dette ledet til at Anna Mathea Johansen, Martha Kristine Andresen og Pauline Olsen, i november 1901, ble arrestert for bedragerske forhold og falsknerier.

Da kvinnesenes hjem ble ransaket, ble det funnet barnelik, både i hjemmet til Pauline og i leiligheten der Anna Mathea og Martha Kristine bodde sammen.

Tiltalen ble raskt utvidet til å gjelde vanrøkt og mishandling, og endte til sist med tiltale for mord.

– Etter at politiet i Kristiania hadde gjort sine undersøkelser,

ble til sammen seks pleiemødre eller hjelpere tiltalt for å ha medvirket til at over tjue barn døde, forteller Basso.

SAKEN BLE I avisene omtalt som «Pleiemødre-Sagen», og går inn i historien som Norges største barnedrapssak.

– Kvinnene påsto at de ikke hadde drept barna med vilje, men at ungene døde av seg selv, forteller Basso.

I løpet av rettssaken innrømmet de derimot å ha lagt puter på barna for å få dem til ikke å skrike, og gitt dem både konjakk, kaffe og naftalin i melken for å gjøre dem søvnige, opplyser historikeren.

– Kvinnene ga dem også skummet melk fordi de mente at det heller var de voksne som trengte næringen i den fete melken mer enn ungene, noe som førte til at de overlevende barna var svært avmagret, sier Basso videre.

Anna Mathea ble ansett for å være hovedpersonen i saken. Under rettssaken kom det frem